

Keizersnede bij de hond

Een verlossing door middel van een keizersnede, is bij de hond in enige decennia geëvolueerd van een bijzondere risicovolle operatieve ingreep, naar een “standaard” ingreep. Toch mag het risico niet gebagatelliseerd worden en is op het juiste moment handelen essentieel om teef en pups in leven te houden.

Indien een bevalling niet op een natuurlijke wijze kan geschieden, kan dit tal van redenen hebben. Het kan zijn dat de teef conditioneel niet in staat is om de bevalling te volbrengen. Dit kan komen omdat zij tijdens de dracht te weinig voeding heeft genomen of omdat het aantal pups dermate groot is dat er geen ruimte meer is geweest in de buik om nog te kunnen eten. Vooral bij kort gebouwde honden (zoals b.v. de Engelse en Franse Bulldog) wordt dit frequent waargenomen. Het kan ook zijn dat de bekkenopening te smal is om de pups te laten passeren, dit kan komen omdat de bekkendoorgang in absolute zin te klein is, of omdat één of meerdere pups te groot zijn. Het kan ook zijn dat de bevalling een afwijkend verloop heeft. Het is in alle gevallen raadzaam om contact op te nemen met uw dierenarts. Deze kan aan de hand van de informatie en eventueel een onderzoek de juiste beslissing nemen. Indien noodzakelijk, kan dit betekenen dat uw hond door middel van een keizersnede verlost zal worden.

Dit brengt ons bij het onderwerp “de keizersnede bij de teef”. Er zijn vele wegen die naar Rome leiden, de wijze waarop een keizersnede wordt uitgevoerd kan sterk verschillend zijn per dierenarts/dierenkliniek. De operatie kan namelijk plaatsvinden onder plaatselijke verdoving, een epidurale verdoving (ruggenprik) of onder algehele narcose. De voorkeur gaat uit naar de eerste methode, omdat de pups én moeder niet onder invloed komen van een narcosemiddel en dus snel weer actief en levendig zullen zijn. Zeker pups die al wat langer in “de verdrukking” hebben gezeten zijn hierbij gebaat. Daarnaast zal de teef snel weer normaal kunnen functioneren; dus normale nestzorg gaan verlenen aan de pups en voldoende melk gaan geven. Toch zijn er soms uitzonderingen waarbij de conditie van de teef het niet toelaat om haar zonder beademing op de rug te leggen, hetgeen bij een keizersnede noodzakelijk is.

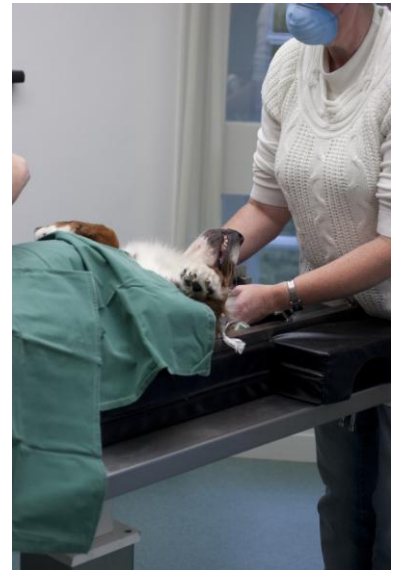
In zo’n geval is algehele narcose met beademing de enige juiste manier.

Als voorbereiding op de keizersnede zal vaak een catheter in de ader worden geplaatst waarna de teef in de ader een zeer lage dosering van een kalmerend middel krijgt toegediend. Dit is net voldoende om haar op de rug te kunnen leggen. Indien nodig kan vervolgens een infuus aangekoppeld worden. De teef wordt op haar rug gelegd en de baas neemt plaats aan de operatietafel, bij het hoofd van de hond. Hierdoor kan de hond met de stem gerustgesteld worden. Vervolgens wordt de buik geschoren, gewassen met een desinfecterende zeep en hierna met een desinfectans behandeld. Dan wordt het lokaal verdovingsmiddel (lidocaïne) onder de huid ingespoten op de plaats waar de operatiesnede gezet zal gaan worden. Dit is ongeveer ter hoogte van de navel tot 10-20 cm onder

de navel. De lengte van de snede en de hoeveelheid lokaal verdovingsmiddel is natuurlijk afhankelijk van de grootte van de hond.

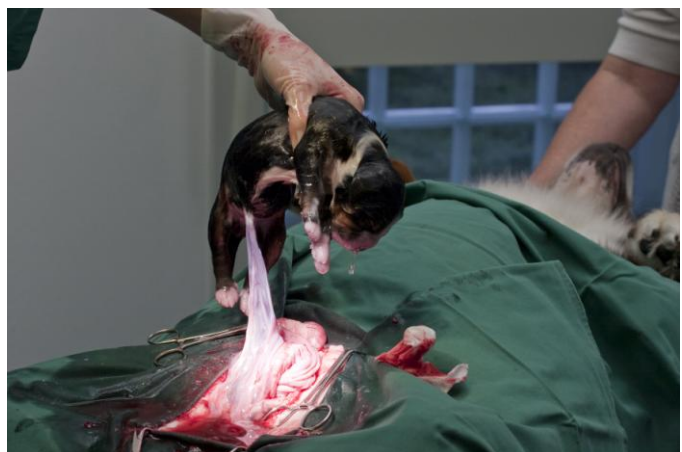
Vervolgens wordt de buik afgedekt met steriele operatiedoeken, en daarna wordt de huid, onderhuid en de peesplaat geopend en wordt de baarmoeder opgezocht. Deze wordt ter hoogte van de splitsing van beide baarmoederhoornen geopend. Zodra een pup buiten de baarmoeder komt worden de vruchtvliezen direct geopend zodat de pup meteen kan ademen zonder vruchtwater binnen te krijgen. De navelstreng wordt door middel van een klem afgeklemd en de pup wordt drooggewreven en met behulp van een slijmzuigertje wordt het slijm uit de neus en keel verwijderd. De pups worden één voor één door –bij voorkeur– dezelfde operatiewond in de baarmoederwand verwijderd.

Tijdens of na de keizersnede worden de pups gecontroleerd of ze geen gespleten verhemelte hebben of andere waarneembare aangeboren aandoeningen. Ook de navelstrengen worden gelijk afgebonden.

Vervolgens wordt de baarmoeder gesloten, waarna de peesplaat, de onderhuid en de huid volgen. De teef wordt daarna van de operatietafel getild en op de benen gezet. De ene hond zal nog onder de indruk zijn van hetgeen gebeurd is; de andere hond loopt vervolgens gewoon naar de auto. Dit is mede afhankelijk van de conditie van de teef voordat de operatie begon. Als nabehandeling krijgt iedere teef een injectie antibiotica om infectie tegen te gaan en gedurende de eerste 24 uur na de keizersnede om de 4-6 uur een injectie oxytocine om de baarmoeder goed samen te laten trekken. Dit laatste zorgt ervoor dat er zo min mogelijk inhoud in de baarmoeder aanwezig is, waardoor de kans op een baarmoederontsteking tot een minimum beperkt wordt.

Ondanks het feit dat een keizersnede bijna altijd goed gaat, kunnen er complicaties tijdens en na de keizersnede optreden, zoals buikvliesontsteking, baarmoederontsteking en ontsteking van de buikwond. Het risico op buikvliesontsteking en/of baarmoederontsteking is groter als er in de baarmoeder dode en/of geïnfecteerde pup(-s) aanwezig zijn en deze door de operatiewond verwijderd moeten worden. Indien de teef zelf veel aan de buikwond likt of er ontstaat een bloeditstorting tussen de spierwand en de huid dan lopen we de kans op een ontsteking van de buikwond. Door dagelijks de wond te controleren en indien nodig antibiotica te geven kan het risico beperkt worden.

Als we alle voor- en nadelen tegen elkaar afwegen dan kan er niet anders geconcludeerd worden, dat als er met de juiste zorg en verdovingstechniek een keizersnede wordt uitgevoerd de kans op complicaties erg klein is en dat het leven van de pups en de moederhond niet in gevaar worden gebracht. We moeten ons echter blijven realiseren dat

het een operatieve ingreep blijft en dat er niets gaat boven een normale natuurlijke bevalling.

